

Förbandsbesöksrapport Ledningsregementet

26 september 2024

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntras andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden.

Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Den utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Föreliggande rapport delges relevanta funktioner inom Försvarsmakten. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges andra myndigheter och organisationer, media, riksdagen och Regeringskansliet. Rapporten reflekterar Pliktrådets syn på verksamheten.

Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Pliktrådets besökare:

William Stojje

Fabian Nilsson

Innehållsförteckning

Förbandsbesöksrapport Ledningsregementet	1
Plikträdet	1
Rapporten.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Information om förbandet	2
Sammanfattning av rapporten	3
Arbetsmiljö & säkerhet	3
Boendemiljö & vistelseutrymmen	3
Försvarshälsan.....	3
Fysisk belastning.....	3
Psykisk hälsa	4
Avbruten utbildning	4
Attityder & jargong	4
Juridiska rättigheter och skyldigheter.....	4
Materiel & personlig utrustning.....	4
Information & mönstring	5
Medinflytande	5
Meningsfull utbildning	5
Meningsfull fritid	5
Resor.....	5
Soldathem	6
Övrigt.....	6
Avslutning.....	6

Information om förbandet

Ledningsregementet är ett av Sveriges största förband med strax över 500 värnpliktiga. På förbandet utbildas plutonsbefälslever som rycker in med försteg i mars och gruppchefer och soldater som rycker in i slutet av sommaren. Ledningsregementet utbildar till stor del understödsförband med cybersoldater, radiolänktroppar, telekrigssoldater med flera. De värnpliktiga utbildas på tre olika kompanier på förbandet: Sigtuna, Norunda och Upsala. Förbandet är förlagt på Enköpings garnison som ligger ungefär 20 min gång från Enköping centrum.

Sammanfattning av rapporten

Plikträdet huvudsakliga erfarenheter från besöket har kommunicerats till Ledningsregementet. Plikträdet föreslår att förbandet:

- Upphör med att tilldela de värnpliktiga kasernförbud eller annan omotiverad frihetsinskränkning.
- Säkerställer att rutiner får vård med hälsoskadliga kemikalier följs
- Förser samtliga värnpliktiga med schema för kommande verksamhet
- Tilldelar de värnpliktiga större ansvar och minskar detaljstyrningen.
- Ser över värnpliktigas hemresor till Östersund
- Fortsätter med regelbundna möten med värnpliktsstödjande resurser
- Fortsätter bedriva likabehandlingstid.

Punkterna kommer att följas upp under andra besöket.

Arbetsmiljö & säkerhet

Vid vapenvård nyttjas CLP, en rengörande och smörjande vapenvårdsolja för vilken särskilda säkerhetsbestämmelser råder. De värnpliktiga uppmärksammar att hanteringen av CLP inte sker korrekt. Det råder emellanåt brist på plasthandskar, det sker vapenvård med CLP i korridor och inte i avsedd vårdlokal, samt det sker på liggunderlagen som de värnpliktiga sover på i fält. Plikträdet uppmanar förbandet att se över hanteringen av CLP.

I övrigt anses verksamhetssäkerheten god.

Boendemiljö & vistelseutrymmen

Flera av vistelseutrymmena är slitna. Det handlar om hygienutrymmen som är gamla och behöver rustas upp. Även ventilation uppmärksammades som bristfällig, särskilt i de mindre lektionssalarna och i byggnad 120.

Förbandet jobbar med nybyggnation av just vårdlokaler varav några snart bli färdiga.

Försvarshälsan

De värnpliktiga är nöjda med Försvarshälsan. Försvarshälsan har resurser att följa med ut i fält och sjukmönstra på annan plats än garnison vilket Plikträdet ser som fördelaktigt.

Fysisk belastning

De nyinryckta värnpliktiga upplevde inte att en stegring av den fysiska belastningen skedde strukturerat men försvarshälsan menar att det finns en belastningstrappa. Förbandet reflekterar över att främst individer med tidigare skador avbryter utbildningen och att de gått igenom mönstringen även om de eventuellt inte borde.

Psykisk hälsa

Inrycket beskrevs som stressigt och ihoptryckt eftersom värnpliktiga delgavs kort om tid till att äta, gå på toaletten eller lösa sina uppgifter. Främst var soldaternas inryck i fokus i diskussionen. I övrigt beskrevs den psykiska hälsan som god med uppskattat stöd från värnpliktskonsulenter och försvarshälsa.

Avbruten utbildning

Av de som avbrutit utbildningen beror hälften på psykisk hälsa och hälften på fysisk hälsa. Avbrottsstatistiken avviker inte på ett anmärkningsvärt sätt.

Attityder & jargong

Ledningsregementet har infört regelbunden likabehandlingstid på tjänstetid vilket Plikträdet anser positivt. Likabehandlingstid innebär regelbundet arbete med, och diskussion om, jargong, bemötande värdegrund. Införandet av likabehandlingstid grundar sig bland annat i ett behov av att arbeta mot att kvinnliga gruppchefer inte alltid bemöts med samma respekt som manliga gruppchefer av manliga soldater.

Det förekommer viss kollektiv bestraffning eller hot om kollektiv bestraffning i form av kasernförbud från anställt befälslag. Förekomsten i sig tyder på en attityd gentemot värnpliktiga som kan behöva att ses över.

Värnpliktiga är generellt nöjda med sina befäl och upplever dem som pedagogiska.

Juridiska rättigheter och skyldigheter

Fritid utan tillåtelse att lämna garnisonsområdet benämns ibland kasernförbud eller kompaniförbud. Otillåtna frihetsinskränkningar var regelbundet återkommande på vissa plutoner vilket Plikträdet ser allvarligt på. Särskilt allvarligt är att frihetsinskränkningar på en pluton användes som kollektiv bestraffning. All typ av kollektiv bestraffning och omotiverad frihetsinskränkning är oacceptabel. Plikträdet uppmanar Ledningsregementet att säkerställa att kasernförbud omedelbart upphör. Efter Pliktrådet besök har Ledningsregementet gjort Plikträdet varse om att förbandet utreder förekomsten av kasernförbud.

Materiel & personlig utrustning

Kroppsskydd 23D är ett nytt kroppsskydd särskilt anpassat för kvinnor och ska tilldelas samtliga värnpliktiga kvinnor. Dock förekommer viss brist på de mindre storlekarna. Underkläder för kvinnor är ett fortsatt problem och Ledningsregementet hanterar det tillfälligt genom att dela ut 700 kr till kvinnliga värnpliktiga för att köpa underkläder.

Det råder variationer på kängor och regnställ. Flera olika typer av kängor används, bland annat 5.11 attackkänga. Den är kritiserad för att släppa i sömmarna, lätt gå sönder och släppa in mycket fukt och vatten. Flera värnpliktiga använder även regnställ Helly-Hansen vilket lätt går sönder.

Information & mönstring

Ledningsregementet utbildar många förare. Dock har flera värnpliktiga blivit inskrivna som lastbilsförare utan att ha körkort. Detta medför problem både för förbandet som behöver planera om sin utbildning och för den värnpliktige som inte får bli lastbilsförare. Informationen till de värnpliktiga hade varit oklar och flera individer hade uppfattat situationen som att det rådde lastbilsbrist, vilket inte är fallet.

Information om befattningarna och förståelse för deras uppgift i förbandet är något värnpliktiga efterlyser. Det är viktigt att redan från början veta vad man utbildas mot. Plikträdet uppmanar förbandet att informera de värnpliktiga om sina befattningar och vad de innebär samt att vara tydlig med vilka krav som ställs på respektive befattning inför beställning av värnpliktiga.

Medinflytande

Plikträdet upplever att medinflytandeorganisationen fungerar tillfredsställande. Plutonbefälselever har själva drivit att de vill vara med på kompaninämnder vilket Plikträdet ser positivt på. Parallellt med nätverk värnpliktig kvinna bedriver Ledningsregementet likabehandlingstid för män, vilket är ett nytt koncept inspirerat av Livgardet.

Meningsfull utbildning

Utbildningen anses generellt kvalitativ. De värnpliktiga ger dock uttryck för att de önskar mer ansvar och att de för tillfället blir alltför detaljstyrda i sin utbildning.

Meningsfull fritid

Förbandet är förlagt på gångavstånd från Enköping centrum. Därutöver har Ledningsregementet ett uppskattat soldathem.

Flera plutoner hade bristande tillgång till veckoschema, men andra plutoner hade utförliga dagsprogram. Plikträdet önskar att förbandet ger samtliga värnpliktiga schema för att de ska kunna planera sin fritid.

Ledningsregementets värnpliktiga går högvakt tidigt i utbildningen. Detta medför att de värnpliktiga i tidigt skede måste få skyddsvaktsutbildning och utbildas i ceremoniell tjänst, vilket innebär längre tjänstgöringsdagar och fler kvällstjänster än vad som är optimalt. Lediga kvällar är viktigt för att möjliggöra meningsfull fritid och återhämtning.

Resor

Resor till Ledningsregementen fungerar för det mesta bra då Enköping har goda tågförbindelser. Undantaget är de som bor i Östersund eftersom vissa behöver åka tåg vilket tar över 7 timmar, medan andra får flyg vilket går både snabbare och smidigare. Problematiken återfinns på fler förband i Stockholmsområdet och Plikträdet uppmanar förbanden att erbjuda flyg till samtliga värnpliktiga hemmahörande i östersundsområdet i syfte att säkerställa fritid och återhämtning.

Soldathem

I samma byggnad som matsalen är soldathemmet placerat, med stora lokaler på tre våningar. I soldathemmet finns kaffe-automater, datorer, brädspel, musikrum, filmsal och mycket mer, och är mycket uppskattat av de värnpliktiga. Soldathemmet har även tillgång till en bil och kan besöka de värnpliktiga i fält. I soldathemmet har soldathemsföreståndaren och pastorn kontor vilket uppskattas eftersom de båda är lättillgängliga för de värnpliktiga.

Övrigt

En gång varannan vecka sammankallar förbandet alla värnpliktsstödjande resurser, däribland försvarshälsa, kompanichefer och värnpliktskonsulenter. Plikträdet ser positivt på sammankomsten eftersom det bidrar till bättre kommunikation mellan värnpliktsstödjande resurser. I sin tur hanterar konceptet, gemensamt och i god tid, friktioner i värnpliktigas utbildning och tillvaro samt eventuella uppkomna hinder.

Avslutning

Plikträdet avser att följa upp de förbättringspunkter som nämns i rapporten under nästa besök. Vi tackar de förtroendevalda på Ledningsregementet, värnpliktsstödjande funktioner, bataljons- och förbandsledning för ett bra mottagande, givande diskussioner och ett värdefullt förbandsbesök.

William Stoije
Ledamot, förbandsansvarig Ledningsregementet

070-848 61 84

william.stoije@pliktradet.se